

De Slag van Burkel op 19 oktober 1918

Schilderij van de hand van Generaal KETTELLE dat de Stormloop te Burkel uitbeeldt (Doek tentoongesteld in het Koninklijk Legermuseum).

Begin 1918 stelde men zowel bij de Duitse als Franse, Engelse en Belgische troepen oorlogsmoeheid vast en het werd tijd dat de oorlog gedaan was.

Twee belangrijke factoren speelden een grote rol in de verdere strijd in het voorjaar van 1918. Door de vrede tussen Rusland en Duitsland werden een groot aantal Duitse divisies van het oostelijke front naar het westelijke front overgebracht. In 1917 hadden de Verenigde Staten zich aangesloten bij de geallieerden en per maand landden er ca. 200 000 Amerikaanse soldaten in Frankrijk.

De Duitsers wisten dat er snel gehandeld moest worden en ze lanceerden verschillende offensieven. Die waren eerst succesvol en leverden veel gebiedswinst op. Ze naderden Parijs tot op 50 km en hun kanonnen beschoten Parijs. Maar door grote verliezen verloor Duitsland zijn overwicht en dat mondde uit in een grote nederlaag op 8 augustus 1918 in Amiens. Van dan af moesten de Duitsers zich geleidelijk aan terugtrekken.

Het grote eindoffensief in Vlaanderen ter bevrijding van ons land begon op 26 september. De Belgen verlieten de loopgraven en rukten snel op. Op 19 oktober stonden de Gidsen in Oedelem en in Burkel. Belgische mitrailleurs vuurden naar de Duitsers in de omliggende bossen, later gesteund door Belgische artillerie. Dat gaf echter weinig voortgang. Rond vijf uur deden ruiters van de **1e Gidsen** een charge op de Duitse verdedigers, die hen opwachtten met hun machinegeweren. Het commando was in handen van majoor Van Strijdonck, bijgestaan door graaf de Meeûs. Een charge met ruiters wordt nu op kritiek onthaald, maar vergeet niet dat ze voorafgegaan werden door twee auto-mitrailleurs. Volgens sommige bronnen was echter één ervan defect en nam niet deel.

Er waren twee verdedigingslijnen met Duitse mitrailleurs. De eerste werd vlot overschreden, maar bij de tweede ging het mis. De bestuurder van de auto-mitrailleuse werd bij de charge gedood, bleef op de weg staan en hinderde de ruiters. Een aantal van hen werd doodgeschoten en er heerste chaos. Majoor Van Strijdonck die in de gracht was beland, gaf opdracht af te stijgen en te voet langs de zijkanalen verder te gaan. De Duitsers waren echter gevlucht. Door de invallende duisternis werd besloten 's anderendaags de strijd verder te zetten. Daar er geen ambulances beschikbaar waren, was het moeilijk om de gekwetsten te verzorgen en af te voeren.

Volgens professor Balace van Luik werd er één officier (de Meeûs), één kandidaat officier en vijf ruiters gedood en vijftien ruiters gekwetst. Afhankelijk van de bron worden er andere cijfers genoemd. Er stierven ook vijf Duitsers. Allen werden ter plaatse begraven.

Majoor Van Strijdonck

Capitaine-Commandant Comte Francis de Meeûs
Kapitein-Commandant Graaf Francis de Meeûs

Op zondag 18 oktober 1931 werd een monument opgericht in Burkel. Er waren verscheidene toespraken waaronder deze van majoor Van Strijdonck (zie foto) en burgemeester Hector Cuelenaere. De oprichting van het monument werd bekostigd door de familie de Meeûs. Initiatiefnemer was de zoon van de overleden graaf, namelijk Gérard de Meeûs, monnik in de Sint-Andriesabdij Zevenkerken.

Als erkenning voor zijn heldhaftig gedrag werd Van Strijdonck in de adel verheven en mocht hij zich voortaan van Strijdonck de Burkel noemen.

(samenstelling: Jozef Dobbelaere)

De bevrijding van Maldegem op 20 oktober 1918

Op zondag 20 oktober 1918 werd de strijd hernomen. Het was nu de beurt aan de **2e Gidsen** om het voortouw te nemen. Aan de overgang van de Ede nabij Bogaarde boden Duitsers veel weerstand en vijf ruiters van de 2e Gidsen werden gedood.

Duitse kanonnen en mitrailleurs stonden op de markt opgesteld.

Na de mis van 7 uur trokken zes burgers over de markt naar huis, maar ze werden door de Duitsers toegeroepen zich zo snel mogelijk uit de voeten te maken.

Rond 9 uur trok de Duitse artillerie zich terug en om kwart over tien lieten ze de brug over de Ede springen.

De Belgen waren in aantocht en ze schoten enkele obussen af, die in het centrum van Maldegem terechtkwamen. Rond half elf kwamen de Belgische soldaten in het centrum van Maldegem. Het waren soldaten van de 21e Linie. De bevolking verwachtte Engelsen, maar het waren Belgen. Onder hen bevonden zich een twaalfstal Maldegemse soldaten. Er sneuvelden ook enkele Duitse soldaten in Maldegem. Ter hoogte van het kasteel van burgemeester Rotsart de Hertaing vond men er drie en ook een aan het kerkhof.

De vreugde was zeer groot. In de herbergen was het zoals op een kermis, er werd gedronken en gezongen. Maar de strijd was nog niet gewonnen. Een verkenningsvliegtuig vloog over Maldegem, snel weggejaagd door de Belgische afweer. Maar enige tijd later vielen bommen in Maldegem. In het centrum stierven vijf ruiters van de 1e Gidsen door het bombardement. Nog op die dag stierf nog een soldaat in Maldegem en twee in Adegem.

's Anderendaags werden nog twee ruiters gekwetst in Maldegem: Naniot Joseph en Istache Victor.

Bij het bombardement op 20 oktober stierven ook enkele burgers:

- Borgonjon Pieter (uitbater van het oud-stadhuis)
 - Willemarck Maria
 - Bollé Prudence (echtgenote De Bruyne Leonard)
- Rammelaere Seraphina (echtgenote van Herpellinck Leonard) werd op 20 oktober gekwetst en stierf twee dagen later.

Pieter Borgonjon

Gedurende de nacht werd van weerskanten geschoten met groot geschut en dat tot zes uur in de morgen.

De strijd lust van de Duitse soldaten was wel sterk gedaald. Meer dan veertig Duitsers staken de grens over met Nederland en werden geïnterneerd.

Meer dan tien dagen werd er hard gevochten aan het Schipdonkkanaal met bijna honderd doden tot gevolg. Geven we hier het aantal doden:

- 21 oktober: 5 doden bij Rapenbrug en 12 in Adegem
 - 22 oktober: 6 doden in Maldegem en 6 in Adegem
 - 23 oktober: 3 doden in Maldegem en 8 in Adegem
 - 24 oktober: 1 dode in Maldegem en 1 in Adegem
 - 26 oktober: 1 dode in Maldegem
 - 27 oktober: 1 dode in Maldegem en 2 in Middelburg
- Zes burgers verloren het leven in Middelburg.
- 28 oktober: 4 doden in Adegem
 - 29 oktober: 1 dode in Maldegem en 1 dode in Adegem
 - 30 oktober: 3 doden in Adegem
 - 31 oktober: 14 doden in Maldegem en 19 in Adegem
 - 1 november: 1 dode in Maldegem en 3 in Adegem
 - 2 november: 6 doden in Maldegem en 1 in Adegem
 - 3 november: 3 dode soldaten gevonden in Adegem

De beschadigde hoeve van Malecote in Adegem.

(samenstelling: Jozef Dobbelaere)